

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
Задорожний З.-М. В.**

« 24 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФІСКАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ»

**рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-наукова програма – Фінанси, банківська справа та
страхування**

**Тернопіль – ТНЕУ
2019**

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФІСКАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ»

Дисципліна «Теорія і практика фіскальної консолідації»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки: <i>Денна – I</i> <i>Заочна - I</i> Семестр: <i>Денна – II</i> <i>Заочна - II</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)	Аудиторні години - Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна - 16</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна - 6</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 105</i> <i>Заочна - 128</i>
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Дисципліна «Теорія і практика фіскальної консолідації» спрямована на ґрунтовне засвоєння аспірантами знань в галузі методики та організації фіскальної консолідації, підготовки та оформлення результатів моніторингу виконання бюджету, бюджетного дефіциту, державного боргу та прийняття відповідних рішень в бюджетному процесі, дослідження функцій податкових, фінансових органів, законодавчої та виконавчої влади щодо дефіциту бюджету й державного боргу та прийомів і методів, які використовують ці органи в процесі керування бюджетними ресурсами і відносинами, що виникають у процесі руху бюджетних потоків.

Головним завданням курсу є вивчення теоретичних основ та значення фіскальної консолідації, інструментів її здійснення, вироблення навичок застосування методики фіскальної консолідації при підготовці управлінських рішень, організації і проведення інформаційних досліджень, оформлення та формування результатів моніторингових процесів в галузі управління фіскальною консолідацією.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни базується на знаннях, здобутих під час освоєння теоретичного і практичного матеріалу з дисциплін: «Емпіричні методи у наукових дослідженнях», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Філософія науки».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації» забезпечує формування наступних компетентностей:

1) Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері фіскальної політики та фіскальної консолідації.

2) Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

2.4. Результати навчання:

Застосовувати сучасні інструменти і методи фіскальної політики та фіскальної консолідації у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи та страхування.

3. Програма навчальної дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації»:

Змістовий модуль 1. Необхідність, сутність та зміст фіскальної консолідації

Тема 1. Теоретико-методологічні засади фіскальної консолідації

Необхідність і сутність фіскальної консолідації. Фіскальна консолідація як один з принципових і складних варіантів відновлення відносної збалансованості та коінтегрованості у сфері доходів, видатків, дефіцитів і боргів держави. Теоретична експлікація фіскальної консолідації: інструментарій, цілі, фіскальні таргети, формалізація фіскальних таргетів, взаємозв'язок з іншими напрямками макроекономічної політики, тривалість, комплексність, однозначність, політичні мотиви, роль політичного процесу.

Політична економія фіскальної консолідації, політико-інституційні фактори дефіцитного зміщення та макроекономічні ліміти суверенної платоспроможності. Два джерела консолідаційних заходів: система публічних фінансів не позбавлена ряду проблем, які призводять до фіскального опортунізму; боргова стійкість задає рамкові умови мотивів фіскальної консолідації, орієнтовані на зменшення боргового тягаря. Проблема динамічної іконсистентності у випадку монетарної та фіскальної політики.

Фіскальна консолідація – політичний процес. Підходи, у межах яких рівень держаного боргу може бути визнаний як неприйнятний: диференціал процентних ставок та темпів зростання ВВП; фіскальна стійкість та фіскальна дисципліна; фіскальний простір та нові запозичення як позитивний сигнал; поточний рівень боргового тягаря (низький, високий) – шоки та сигнали.

Типологія фіскальних консолідацій та макроаналіз інструментального забезпечення консолідаційних програм. Класифікація консолідаційних заходів: екзогенна та ендегенна; швидка у поєднанні із значним показником «фронт-лоуд», тривала із низьким показником «фронт-лоуд»; консолідація на основі зниження видатків, консолідація на основі підвищення податків, консолідація на основі мікс-політики; проста, складна; експансіоніська (некейнсіанська),

контракційна (кейнсіанська).

Зв'язок політичних бізнес-циклів та фінансової консолідації. Фінансова ілюзія та ілюзія дефіциту. Обмеження наступних урядів. Проблема сильного пулу та перерозподільчі конфлікти.

Література: 1, 2, 5, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 20, 22, 23, 29.

Тема 2. Фінансова дисципліна та фінансові правила у механізмі фінансової консолідації

Складові таксономії макрорегуляторів відповідно до кейнсіанської фінансової парадигми та їх характеристика: мікс-політика Самуельсона-Тобіна; «фінансова репресія»; публічні інвестиції як важіль радикального впливу на суспільний попит; антициклічна модель поєднання дискреційних та автоматичних стабілізуючих механізмів Хансена.

Фінансові правила як процес встановлення перманентних обмежувачів фінансової політики у вигляді простих кількісних лімітів коливань бюджетних агрегатів. Критерії оцінки фінансових правил: чіткість визначення; прозорість; простота; гнучкість; адекватність щодо досягнення кінцевої мети політики; примусовість до виконання; консистентність; підтримка здоровою економічною політикою.

Структура фінансового правила: кількісний таргет (скеля) щодо одного чи декількох фінансових індикаторів; експліцитні втрати (штрафні санкції, позбавлення повноважень) провідників політики в разі відхилення від правил; процедури моніторингу та примусу до виконання.

Загальна класифікаційна схемі фінансових правил та взаємозв'язок між кількісними обмеженнями щодо: бюджетного дефіциту; державного боргу; видатків бюджету; доходів бюджету.

Підходи МВФ стосовно зв'язку між типом правила та метою економічної політики. Фінансові агрегати (загальний баланс, первинний баланс, циклічно пристосований баланс, співвідношення державного боргу до ВВП, видатки, доходи, стелі надходжень, нижня мета надходжень, ліміти на несподівані надходження) і цілі фінансової політики (стійкість державного боргу, економічна стабілізація, контроль за розмірами уряду).

Правило збалансованого бюджету – найбільш радикальне фінансове правило.

Правило обмеження щорічного загального дефіциту та його характеристика.

Золоте правило (примус щодо додержання еквівалентності між дефіцитом та державними інвестиціями).

Правило співвідношення державного боргу до ВВП та його значення.

Правило первинного профіциту та його характеристика.

Правило структурного балансу та його роль у фінансовій консолідації.

Правило збалансованого бюджету – найбільш радикальне фінансове правило.

Правило циклічно збалансованого бюджету, його характеристика.

Аргументи запровадження (теоретичні, емпіричні), переваги та обмеження щодо фінансових правил і норм.

Література: 2, 3, 11, 14, 15, 22, 23, 29.

Тема 3. Фактори та інструментарій фіскальної консолідації

Початкові дії уряду з консолідації державних фінансів (оцінка бюджетного дефіциту, оцінка циклічно скоригованого сальдо бюджету). Групи факторів фіскальної консолідації (структура та терміни реалізації, політичні та інституціональні фактори, монетарні фактори, раціональні очікування).

Макроекономічні засади фіскальної консолідації у світлі сучасних викликів борговій політиці.

Епізод фіскальної консолідації та характеристика його складових (початок, тривалість, завершення).

Макроекономічні ефекти успішної фінансової консолідації (скорочення дефіциту і боргу, збільшення державних видатків, ріст доходів бюджетів, покращення сальдо рахунку поточних операцій і зовнішньої позиції, оптимізація довгострокових процентних ставок і спредів, зміна влади).

Література: 3, 5, 6, 8, 10, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29.

Змістовий модуль 2. Аналіз та оцінка перспектив фіскальної консолідації

Тема 4. Аналіз податкових і неподаткових інструментів фіскальної консолідації

Напрями здійснення заходів фіскальної консолідації з використанням доходів бюджетів (пряме оподаткування, непряме оподаткування, неподаткові методи, опосередкована підтримка суб'єктів господарювання).

Переваги і недоліки податкової підтримки національної економіки, їхня характеристика.

Податкові інструменти консолідації, їхня характеристика та взаємозв'язок (системні, комплексні, елементарні).

Література: 1, 4, 7, 14, 15, 16, 17, 19, 23, 25, 26, 29.

Тема 5. Аналіз бюджетних інструментів фіскальної консолідації

Напрями здійснення заходів фіскальної консолідації з використанням бюджетних методів та інструментів (прямі бюджетні методи, методи опосередкованого бюджетного впливу).

Переваги і недоліки бюджетної підтримки національної економіки, їхня характеристика.

Бюджетні інструменти консолідації, їхня характеристика та взаємозв'язок (системні, комплексні, елементарні (локальні); операційні, програмні, інші ініціативи).

Література: 1, 12, 14, 15, 23, 25, 29.

Тема 6. Напрями розвитку фіскальної консолідації у контексті стабілізації системи державних фінансів

Удосконалення перерозподілу ВВП через систему державних фінансів в умовах фіскальної консолідації. Індекс економічної свободи та його складові: індекс витрат уряду, індекс фіскальної свободи.

Фіскальна девальвація як механізм стабілізації системи державних фінансів. Основоположні механізми фіскальної девальвації (стимулювання підвищення зайнятості, перехід податків на споживання від місця виробництва

до місця споживання). Труднощі застосування фіскальної девальвації.

Консолідація та нові рамкові умови фіскальної політики.

Фіскальні правила та реформи інституціонального каркаса бюджету в системі фіскальної консолідації. Удосконалення структури фіскального пристосування з правилами фіскальної політики і без них (зменшення боргу в процентах до ВВП, скорочення тривалості фінансової корекції, кумулятивна зміна циклічно пристосованого первинного балансу бюджету в перші три роки відносно зниження боргу до ВВП за весь період консолідації).

Основні напрями системних реформ видаткової складової публічних фінансів у контексті фіскальної консолідації.

Ключові переваги та небезпеки впровадження бюджетної децентралізації в умовах реалізації політики фіскальної консолідації.

Вигоди і втрати політики фіскальної консолідації в контексті розвитку держави добробуту.

Література: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації»

(денна форма навчання)

Назви теми	Кількість годин		
	Аудиторні години		Самостійна робота
	лекції	практ. заняття	
Змістовий модуль 1. Необхідність, сутність та зміст фіскальної консолідації			
Тема 1. Теоретико-методологічні засади фіскальної консолідації	4	2	17
Тема 2. Фіскальна дисципліна та фіскальні правила у механізмі фіскальної консолідації	4	2	17
Тема 3. Фактори та інструментарій фіскальної консолідації	6	2	17
Змістовий модуль 2. Аналіз та оцінка перспектив фіскальної консолідації			
Тема 4. Аналіз податкових і неподаткових інструментів фіскальної консолідації	6	3	17
Тема 5. Аналіз бюджетних інструментів фіскальної консолідації	6	3	17
Тема 6. Напрями розвитку фіскальної консолідації у контексті стабілізації системи державних фінансів	4	3	20
Разом	30	15	105

(заочна форма навчання)

Назви теми	Кількість годин		
	Аудиторні години		Самостійна робота
	лекції	практ. заняття	
Змістовий модуль 1. Необхідність, сутність та зміст фіскальної консолідації			
Тема 1. Теоретико-методологічні засади фіскальної консолідації	2	1	21
Тема 2. Фіскальна дисципліна та фіскальні правила у механізмі фіскальної консолідації	2	1	21
Тема 3. Фактори та інструментарій фіскальної консолідації	2	1	21
Змістовий модуль 2. Аналіз та оцінка перспектив фіскальної консолідації			
Тема 4. Аналіз податкових і неподаткових інструментів фіскальної консолідації	4	1	21
Тема 5. Аналіз бюджетних інструментів фіскальної консолідації	4	1	21
Тема 6. Напрями розвитку фіскальної консолідації у контексті стабілізації системи державних фінансів	2	1	23
Разом	16	6	128

5. Самостійна робота

(денна форма навчання)

№ п/п	Тематика	К-сть Год.
1.	Теоретична експлікація фіскальної консолідації	3
2.	Джерела консолідаційних заходів	3
3.	Підходи до регулювання рівня держаного боргу	3
4.	Класифікація консолідаційних заходів	3
5.	Фіскальна ілюзія та ілюзія дефіциту	4
6.	Критерії оцінки фіскальних правил	3
7.	Підходи до структуризації фіскального правила	3
8.	Фіскальні агрегати і цілі фіскальної політики	3
9.	Фіскальні правила	3
10.	Переваги та обмеження щодо фіскальних правил і норм	4
11.	Групи факторів фіскальної консолідації	3
12.	Сучасні виклики борговій політиці	3
13.	Тривалість фіскальної консолідації	3
14.	Підходи до визначення ефективності успішної фінансової консолідації	3
15.	Удосконалення непрямого оподаткування у процесі фіскальної консолідації	4
16.	Удосконалення оподаткування фізичних осіб	3
17.	Напрями удосконалення оподаткування суб'єктів господарювання у процесі фіскальної консолідації	3
18.	Удосконалення неподаткових методів фіскальної консолідації	3
19.	Розвиток опосередкованої підтримки суб'єктів господарювання	3
20.	Напрями податкової підтримки національної економіки	4
21.	Розвиток прямих бюджетних методів фіскальної консолідації	3
22.	Напрями розвитку методів опосередкованого бюджетного впливу у процесі фіскальної консолідації	3
23.	Удосконалення бюджетної підтримки національної економіки	3
24.	Розвиток бюджетного фінансування соціально-культурних заходів	3
25.	Напрями розвитку бюджетного фінансування соціального захисту населення у процесі фіскальної консолідації	4
26.	Особливості бюджетного фінансування видатків на управління і оборону у процесі фіскальної консолідації	3
27.	Основоположні механізми фіскальної девальвації	3
28.	Індекс економічної свободи та його складові	3
29.	Удосконалення структури фіскального пристосування з правилами фіскальної політики і без них	4
30.	Напрями системних реформ видаткової складової публічних фінансів у контексті фіскальної консолідації	4
31.	Особливості впровадження бюджетної децентралізації в умовах реалізації політики фіскальної консолідації	4
32.	Фіскальна консолідація в контексті розвитку держави добробуту	4
Разом		105

(заочна форма навчання)

№ п/п	Тематика	К-сть Год.
1.	Теоретична експлікація фіскальної консолідації	4
2.	Джерела консолідаційних заходів	4
3.	Підходи до регулювання рівня держаного боргу	4
4.	Класифікація консолідаційних заходів	4
5.	Фіскальна ілюзія та ілюзія дефіциту	4
6.	Критерії оцінки фіскальних правил	4
7.	Підходи до структуризації фіскального правила	4
8.	Фіскальні агрегати і цілі фіскальної політики	4
9.	Фіскальні правила	4
10.	Переваги та обмеження щодо фіскальних правил і норм	4
11.	Групи факторів фіскальної консолідації	4
12.	Сучасні виклики борговій політиці	4
13.	Тривалість фіскальної консолідації	4
14.	Підходи до визначення ефективності успішної фінансової консолідації	4
15.	Удосконалення непрямого оподаткування у процесі фіскальної консолідації	4
16.	Удосконалення оподаткування фізичних осіб	4
17.	Напрями удосконалення оподаткування суб'єктів господарювання у процесі фіскальної консолідації	4
18.	Удосконалення неподаткових методів фіскальної консолідації	4
19.	Розвиток опосередкованої підтримки суб'єктів господарювання	4
20.	Напрями податкової підтримки національної економіки	4
21.	Розвиток прямих бюджетних методів фіскальної консолідації	4
22.	Напрями розвитку методів опосередкованого бюджетного впливу у процесі фіскальної консолідації	4
23.	Удосконалення бюджетної підтримки національної економіки	4
24.	Розвиток бюджетного фінансування соціально-культурних заходів	4
25.	Напрями розвитку бюджетного фінансування соціального захисту населення у процесі фіскальної консолідації	4
26.	Особливості бюджетного фінансування видатків на управління і оборону у процесі фіскальної консолідації	4
27.	Основоположні механізми фіскальної девальвації	4
28.	Індекс економічної свободи та його складові	4
29.	Удосконалення структури фіскального пристосування з правилами фіскальної політики і без них	4
30.	Напрями системних реформ видаткової складової публічних фінансів у контексті фіскальної консолідації	4
31.	Особливості впровадження бюджетної децентралізації в умовах реалізації політики фіскальної консолідації	4
32.	Фіскальна консолідація в контексті розвитку держави добробуту	4
Разом		128

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;

- поточне опитування;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- екзамен.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія і практика фіскальної консолідації» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою THEU	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання	1-5
2.	Навчально-методичні матеріали до вивчення курсу «Теорія і практика фіскальної консолідації» для аспірантів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	1-5

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Alberto Alesina, Carlo Favero, Francesco Giavazzi, The output effect of fiscal consolidation plans, *Journal of International Economics*, Volume 96, Supplement 1, 2015, Pages S19-S42, URL: <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2014.11.003>.

2. Antonio Fatás, Lawrence H. Summers, The permanent effects of fiscal consolidations, *Journal of International Economics*, Volume 112, 2018, Pages 238-250, URL: <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2017.11.007>.

3. Blot Christophe, Cochard Marion, Creel Jérôme et al., Fiscal Consolidation, Public Debt and Output Dynamics in the Euro Area: lessons from a simple model with time-varying fiscal multipliers, *Revue d'économie politique*, 2014/6 (Vol. 124), p. 953-989. DOI : 10.3917/redp.246.0953. URL : <https://www.cairn.info/revue-d-economie-politique-2014-6-page-953.htm>.

4. Demianyshyn Vasyl. Features of tax revenues mobilization in the current conditions // Modern tendencies of fiscal policy in European economic space. Monograph / edited by Doctor of Economics, Prof. Andriy Krysovaty. Ternopil: TNEU. 2017. p. 243-249 (388 p.). URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/30021/1/Modern%20tendencies_monograf-engl%20%281%29.pdf.
5. Demianyshyn Vasyl. Principles of the budget doctrine and budget policy formation and implementation in Ukraine. Modern Ukrainian financial science: theoretical paradigm & practical concept of public finance. Monograph / V. Fedosov, A. Krysovaty, V. Oparin, P. Yukhymenko. Draft2Digital Publishing House. Oklahoma City. 2018. p. 157-184 (447 p.).
6. Dimitris Papageorgiou, Evangelia Vourvachaki, Macroeconomic effects of structural reforms and fiscal consolidations: Trade-offs and complementarities, *European Journal of Political Economy*, Volume 48, 2017, Pages 54-73, URL: <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2016.08.010>.
7. Evi Pappa, Rana Sajedi, Eugenia Vella, Fiscal consolidation with tax evasion and corruption, *Journal of International Economics*, Volume 96, Supplement 1, 2015, Pages S56-S75, <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2014.12.004>.
8. Maria Ferrara, Patrizio Tirelli, Equitable fiscal consolidations, *Economic Modelling*, Volume 61, 2017, Pages 207-223, URL: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2016.11.022>.
9. OECD (2015), Achieving fiscal consolidation while promoting social cohesion, in OECD Economic Surveys: Japan 2015, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/eco_surveys-jpn-2015-6-en.
10. OECD (2015), Achieving Public Sector Agility at Times of Fiscal Consolidation, *OECD Public Governance Reviews*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264206267-en>.
11. OECD (2015), Income inequalities during the crisis and fiscal consolidation, in In It Together: Why Less Inequality Benefits All, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264235120-6-en>.
12. Vítor Castro, The impact of fiscal consolidations on the functional components of government expenditures, *Economic Modelling*, Volume 60, 2017, Pages 138-150, URL: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2016.09.027>.
13. Богдан Т. П., Богдан І. В. Фіскальна консолідація: уроки міжнародного досвіду для України. *Фінанси України*. 2014. № 10. С. 55-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2014_10_7.
14. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
15. Бюджетний менеджмент: підруч. / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погрішук. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 532 с.
16. Дем'янишин В. Податковий механізм формування доходів бюджету: концептуальні засади теорії та напрями модернізації. *Світ фінансів*. 2017. № 2. С. 84-96.
17. Демиденко Л. М., Наконечна Ю. Л. Фіскальна консолідація в забезпеченні стабілізації державних фінансів. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*. 2014. № 1. С. 210-214. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnudpsu_2014_1_30.
18. Дрозд Н. Застосування заходів фіскальної консолідації в умовах кризи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. №2(167). С. 55-60. URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/10/167_9.pdf.

19. Дулік Т., Александрюк Т. Податкове регулювання в системі заходів політики фінансової консолідації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. Вип. 1. URL: <http://www.inter-nauka.com/ua/issues/2017/1/1926>.
20. Карлін М. І. Фінансова консолідація і фінансова децентралізація: проблема взаємозв'язку та шляхи її вирішення. *Регіональна економіка*. 2016. № 2. С. 136-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2016_2_18.
21. Крупей О. М. Інструменти фінансової консолідації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 10. С. 80-84.
22. Крупей О. М. Світова практика застосування політики фінансової консолідації. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4067>.
23. Крупей О. М. Фінансова консолідація: інструменти і перспективи запровадження в Україні: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08 / Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль, 2016. 206 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/4521>.
24. Лисяк Л. В. Політика фінансової консолідації в Україні як інструмент стабілізації державних фінансів. *Ефективна економіка*. 2015. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4239>.
25. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
26. Розвиток бюджетного процесу в умовах економічних перетворень: монографія / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина. К.: Кондор Видавництво, 2012. 376 с.
27. Соколовська А. М., Райнова Л. Б. Інструменти політики фінансової консолідації та їх вплив на макроекономічні процеси. *Фінанси України*. 2014. №4. С. 61-82. https://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=4090.
28. Тірбах Л. В. Фінансові реформи і бюджетна консолідація. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 16(3). С. 127-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_16%283%29_33.
29. Фінансова консолідація: макроекономічні проблеми та інституціональні засади: монографія / за заг. ред. Тарангул Л. Л.; НДІ фінансового права. К.: Алерта, 2013. 496 с.
30. Щава Р. П. Імперативи впливу фінансової консолідації на економічне зростання країни. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 11(2). С. 20-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2015_11%282%29_6.